



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologia Scholastica

Mayr, Anton

MDCCXXXII

Art. I. An Angeli indigeant speciebus ad cognoscenda objecta, & unde eas accipiant.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-84303](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-84303)

nemo admittit. Quare, quando videntur aliquid producere, id solum faciunt applicando activa passiva. Insuper, ut agere possint Angeli, vel in spiritum, vel in corpus, etiam applicati esse debent; cum actio in distans omni creaturæ impossibilis sit, quod ex Philosophia suppono.

QUÆSTIO III.

De Potentia Intellectiva Angelorum.

ARTICULUS I.

An Angeli indigeant speciebus ad cognoscenda objecta, & unde eas accipiant.

54. Dico 1. Angeli intelligunt. Conclusio est de fide; nam Scripturæ sapientissime inducunt Angelos loquentes, & aliorum dicta intelligentes, plurima sapienter ordinantes &c. Ratio etiam est clara; quia sunt substantiæ spirituales, complete, viventes: sunt gubernatores cœlorum, custodes hominum, & præfecti provinciarum &c. quæ officia sine intellectu administrare non possent. Hinc etiam Philosophi gentiles Angelos dixerunt per antonomasiam *Intelligentias*.

55. Dico 2. Angeli ad cognoscendos se ipsos non indigent speciebus intelligibilibus, sed ipsa eorum substantia sufficienter objective concurreat ad producendam sui ipsorum cognitionem. ita S. Thomas 1. p. q. 56. a. 1. in corp. & alibi. Suarez de Angelis l. 2. c. 4. n. 7. Pallavicinus, Platellius, & alii plurimi. Prob. Species est tantum vicaria objecti: ergo, si adest ipsum objectum, & quidem intelligibile, ac per unionem, vel identitatem, applicatum potentia, non est necessaria species: atqui ita se habet substantia Angeli; nam est identificata intellectui Angelico, non minus, quam anima rationalis intellectui humano, ut suppono ex Philosophia, inter nostros communi: itemque est intelligibilis; quia spiritualis: ergo. Confirm. Substantia Angeli ad se cognoscendam deberet juxta adversarios prius producere speciem sui ipsius, quæ influeret in cognitionem: at non est ulla ratio, aut experientia, quod non possit eadem substantia immediate influere in ipsam cognitionem: ergo gratis dicitur, quod debeat fieri pluribus, quod potest fieri paucioribus.

Aliam rationem videre potes apud Pallavicinum l. 9. de Angelis a. 12. Quod autem anima rationalis unita corpori indigeat specie ad se ipsam cognoscendam, ratio est; quia adhuc immersa carni non potest quidquam spirituale in se intuitivè cognoscere, ut est evidens ab experientia: unde nec se ipsam intuitivè cognoscit, sed tantum abstractivè, seu in alio; hinc indiget speciebus alienis; neque enim objectum potest influere, & se solo juvare ad cognitionem abstractivam sui in alio, sed debet talis cognitio ab illo alio per species sibi proprias produci.

56. Dico 3. Angeli indigent speciebus impressis ad cognoscenda directe in se objecta, ita à se distincta, ut neque sint unita. ita Suarez, Pallavicinus, cum pluribus aliis. Dixi directe; nam

objecta, quæ Angeli possunt indirectè, in sua substantia, tanquam in medio cognoscere, possunt cognoscere sine speciebus; ut enim ipsa substantia sola sufficiens est ad cognitionem sui ipsius directam, ita etiam sufficit ad cognitionem indirectam, vel abstractivam aliorum, in se, seu in eadem substantia, tanquam in medio, ut patet consideranti. Et sic Angeli possunt DEUM indirectè, vel abstractivè cognoscere in seipsis sine speciebus impressis.

57. Conclusio autem de necessitate specierum ad directam aliorum cognitionem sic probatur. Angeli cognoscunt plurima objecta absentia: sed hæc non possunt cognoscere sine speciebus: ergo indigent speciebus. major est certa; nam id conceditur etiam hominibus. min. prob. Objectum absens non potest per se concurrere ad cognitionem: ergo debet concurrere per speciem vicariam sui. prob. ant. ex eo, quod repugnet naturaliter actio in distans. prob. etiam conseq. Angelus non potest cognoscere sine concursu objecti; soli enim intellectui Divino ratione infinitæ perfectionis conceditur, ut objectum, etsi non concurrat, cognoscere possit, modò cognoscibile sit: ergo.

58. Nec dicas cum Platellio, Angelum saltem sine speciebus posse cognoscere objecta præsentia; contra enim est: hac ratione, ut unus Angelus alios, vel objecta quæcunque, posset cognoscere, deberet prius vagari per omne cœlum, & terram, ut objecta ei præsentia fierent, vel intra sphaeram intellectivitatis ejus constituerentur, quod esset valde mirabile: aut debet admitti, quod habeat etiam species istorum objectorum, ita, ut, si non sit iis præsens, tamen ea cognoscere possit: at sic jam admittuntur species, & melius, ac uniformius, admittuntur etiam ad cognitiones præsentium: præsertim, cum nulla sit ratio tribuendi objecto, nec mediata, nec immediata unito potentia intellectiva, vim influendi in cognitiones. Confirm. Objecta plurima sunt materialia: ergo, ut ait Suarez, non videtur, quod ad eorum cognitionem sufficiat pura præsentia respectu intellectus creati, ad quem non est paritas ab intellectu Divino.

Jam ulterius quæritur, unde Angelus has species sibi necessarias accipiat. Quidam volunt, quod ad præsentiam rei materialis, Angelus tanquam causa adæquata, producat speciem spirituales impressam in se ipso. Sed gratis conceditur Angelo hæc virtus, & contra S. Thomam, qui 1. p. q. 54. a. 4. in corp. Angelo negat intellectum agentem, & 1. p. q. 55. a. 2. ad 2. negat, Angelum posse à materialibus species abstrahere. Neque est paritas cum anima rationali; hæc enim, vel non est causa adæquata specierum intelligibilium impressarum, sed etiam concurrunt species phantasticæ: vel istæ saltem non sunt tantum præsentia, sed animæ mediata unitæ: quæ unio facit, ut spiritus possit pati, aut agere ratione objecti materialis, & alias non; anima enim non unita corpori non patitur ab illo, nec propter illud. Unde

59. Dico 4. Has species in ordine ad cognitiones sibi naturaliter pro tunc, seu pro illa temporis differentia debitas, Angelus habet à principio productionis sibi à DEO infusas. ita S. Thomas 1. p. q. 55. a. 2. in corp. Suarez, & alii pluri-

plurimi. Prob. Angeli, ut habet S. Basilii *homil. in Psalm. 32. Non in infantili statura sunt creati, deinde paulatim exercitati, atque perfecti*: hoc est, non sunt ut homines, qui ab infantia incipiunt, & crescunt in perfectam aetatem: sed simul, & semel perfecti sunt, ita, ut convenienter suae naturae statim possint operari: atqui eorum praecipua operatio est intelligere: ergo statim ab initio possunt intelligere ea, quorum cognitio naturaliter pro tunc ipsis debetur: ergo debent statim habere species congenitas. Dixi in ordine ad cognitiones pro tunc naturaliter debitas: quanta autem notitia rerum possibilem, & forte etiam, quanta existentium debeatur, praesertim determinatè, incertum est, de quo videantur *Arriaga disp. 6. sec. 1. 2. § 3. & Matrius in 2. dum disp. 2. quest. 6. n. 132. § 133.* Sed neque Angelus debet omnia entia, etiam aliquando exitura, cognoscere, antequam existant: & si etiam antea jam haberet species de illis, per eas non cognosceret res ut existentes; quia falleretur. Unde fortè istae species rerum futurarum, seu nondum existentium, tunc primum infunduntur à DEO, quando postea res existunt, ut admittit Suarez, *Arriaga loc. cit. sec. 2. & alii.*

60. Has species autem rerum, tum existentium, tum exiturarum, accipiunt Angeli à DEO; nam non potuerunt eas habere tanquam proprietates à sua essentia; quia haec est indifferens ad haec, vel alia objecta cognoscenda; Angelus enim est indifferens, ut coexistat his caelis, his Angelis, his creaturis, vel aliis, etiam specie diversis: consequenter non exigit has determinatè species praeter alios. Accedit, quod species se teneant ex parte objecti, & non tanquam proprietates ex parte potentiae. Neque potuerunt eas habere ab objectis, quorum plurima, vel non existerant, vel saltem nimium distabant, aut erant materialia, à quibus Angelus non potest abstrahere species, ex S. Thoma *cit. n. 58.* Sed neque ipsa objecta materialia sunt apta ad producendas species in Angelis; nam haec debent esse spirituales, & effectus spiritualis est supra ens materiale, si se solo agat, ut videtur per se clarum, & ab experientia notum: saltem non potest aliquid materiale agere in spiritum non unitum, ut dictum *n. 58.* atqui nihil materiale est unitum Angelo. Imò non potest probari, quod ullum objectum possit producere species in Angelis: & consequenter haec virtus merito negatur, atque universaliter productio specierum in Angelis DEO attribuitur.

61. Si autem objiceretur, quod omnis substantia possit sibi producere id, quod exigit ad suum statum perfectum, responderi deberet, id esse summè dubium, & ad summum verum de illo, quod substantia exigit determinatè, non verò de illo, quod tantum exigit indeterminatè; neque enim materia prima potest producere formam, indeterminatè sibi debitam: sed debet eam ab aliis causis accipere. Quare etiam sufficit, si Angelus species possit à DEO (nam alia causa assignari non potest) accipere, ita tamen, ut ratione exigentiae, Angelo intrinsecæ, DEUS eas producat, tanquam naturaliter illi debitas.

62. Dico 1. Angeli etiam habent species rememorativas, relictas ab actibus elicitis. Prob.

Boni, & mali Angeli meminerunt suarum cogitationum, ut patet ex plurimis historiis energumenum: ergo. Haec autem species non infunduntur à DEO, sed (ut etiam contingit in hominibus) relinquuntur ab actibus praeviis; neque enim ad perfectionem Angeli connaturalem pertinet, statim habere species rememorativas, sicut neque pertinet, habere omnes cognitiones. Unde etiam in Angelis dantur habitus, in bonis virtutum, in malis vitiorum, sive hi stent in speciebus relictis, sive in qualitate superaddita speciebus, de quo Philosophi disputant.

63. Dico 6. Angeli perfectiores probabiliter habent infusas species perfectiores, & universaliores, quàm minùs perfecti. Ita S. Thomas *1. p. q. 55. a. 3. in corp.* Suarez *de Angel. l. 2. c. 15. § 16.* Granadus, & alii. Major autem perfectio specierum stat in hoc, quod in modo representandi, & in numero objectorum, excedant alias. Prob. conclus. Angeli se invicem maxime excedunt in facultate intelligendi; in hac enim praecipue consistit excellentia specifica Angelorum: excessus autem in hac facultate dicit, vel certè exigit, perfectiores dicto modo species: ergo. Equidem potest dici, species Angelorum superiorum representare non plura objecta, sed eadem, attamen clarius, & sic esse perfectiores. Verum, ut rectè Suarez *cit. c. 15.* non tantum in hac qualicumque perfectione intelligendi excedunt Angeli, sed probabiliter etiam in altera, scilicet in cognitione plurium; nam, ut observat idem Eximius, Angelus superior magis ad DEUM (cui soli concessum omnia possible cognoscere) accedit in vi intellectiva, in qua stat excellentia Angelorum: ergo debet saltem plura cognoscere, quàm inferior, consequenter habere species universaliores. Rursus, ut S. Thomas ait *loc. cit. in corp.* qui inter homines accidentaliter sapientiores sunt, cognoscunt in paucioribus, sed universalioribus principis, longè plura, quàm rudes, quibus omnia debent singillatim explicari: ergo à pari. Nec dicas cum Matrio in *2. disp. 2. q. 7. n. 218.* principium habere connexionem cum pluribus, non autem speciem; nam est innegabile, eandem speciem posse plura objecta representare: adeoque ad plura cognoscenda servire: consequenter perfectionibus Angelis, utpote majore intelligentia praeditis, magis accommodatas esse.

64. Oppones. Angelus infimus per unicam speciem intelligit saltem unam integram naturam, e. g. equinam: ergo immediatè superior cognoscit saltem duas: consequenter, cum plures sint Angeli, quàm species rerum corporearum, erit Angelus, qui per unicam speciem cognoscat omnes naturas materiales, quod est incredibile. Confr. 1. Esset possibilis Angelus, qui cognoscat omnia, etiam à se distincta, imò etiam remota, absque omni specie, scilicet ille, qui esset perfectior, quàm alius, qui per unicam speciem cognosceret omnes naturas materiales, & immateriales: sed nullus talis Angelus est possibilis; quia ista sine specie cognoscere est fortius DEI: ergo. Confr. 2. Si secundus Angelus, immediatè perfectior primo, per unicam speciem cognoscit jam duas naturas integras, habebit duplo minus specierum, quàm Angelus immediatè imperfectior: sed hoc est incredibile, pra-

præsertim, si ascensus proportionaliter fiat: ergo.

65. Resp. neg. antec. quod non probatur; non enim species, saltem, quæ repræsentant objecta existentia (quidquid sit de possibilibus) dicuntur universales in hoc sensu, quod confusæ, & universaliter naturam repræsentent, sed quod singularia plura, in quibus, & ex quibus naturas specificas communes Angeli agnoscunt. Sufficit igitur, si unica species infimi Angeli repræsentet plura individua, v. g. ut Suarez ait, decem, vel viginti; superioris verò species repræsentet adhuc plura, sed non omnia existentia, aut exitura. Sic plurimi possunt aliis superiores esse, donec unus aliquis unica specie cognoscat omnia individua existentia, aut exitura, unius tantum naturæ specificæ. Dico, *existentia, aut exitura*; nam omnia tantum possibilia, cum ista sint infinita in quavis specie, non potest ullus Angelus cognoscere.

66. Angelus autem iterum perfectior poterit per unam speciem cognoscere naturam unam integram, & aliquot individua alterius naturæ; unde, cum Angelorum numerus sit finitus, nullus erit, qui omnes naturas materiales unica specie complectatur. Accedit, quod, in nostra sententia, respectivè pauci sint ordine specifico alii superiores; nam, vel sunt tantum tres classes, quot scilicet sunt Hierarchiæ, vel ad summum novem, quot sunt Chori Angelorum. Certè nullatenus omnes Angeli, sicut individualiter, ita etiam specie differunt: unde istud argumentum etiam ex hoc capite non habet vim. Ad 1. confir. Resp. hoc non sequi ex nostra assertione; nam nullus est defacto Angelus, qui per unam speciem cognoscat omnes materiales naturas. Quid autem de absoluta Dei potentia dicendum, non spectat ad hanc quæstionem, quæ agit de existentibus: & potest DEUS in infinitum perfectiores Angelos producere, quin unus omnes naturas materiales per unam speciem cognoscat; quia potest semper plura ex possibilibus cognoscere, quæ sunt syncategorematicè infinita. ita Granadus. In forma neg. ma. nam licet fors possibilis sit Angelus, qui unica specie cognoscat omnia individua existentia unius naturæ, tamen non est possibilis, qui cognoscat omnia possibilia: & sic, ut dictum, potest semper dari perfectior, seu universalior species, quin tamen una sit, quæ omnia prorsus repræsentet: consequenter nunquam sequitur, possibilem fore Angelum, qui sine specie omnia cognoscat. Ad 2. confir. neg. suppositum maj. ex dictis.

ARTICULUS II.

Quenam objecta Angeli naturaliter cognoscere possint.

67. Dico 1. Angelus naturaliter potest cognoscere DEUM, seipsum, alios Angelos existentes, imò omnes substantias naturales, materiales, & spirituales existentes, ita communiter Authores. Prob. Horum omnium cognitio ex communi auctoritate (quæ in hac materia debet esse potissima ratio) spectat ad perfectionem intelle-

ctus Angelici, humanum longè superantis: cumque Angelus sit ab omni materialitate exemptus, non est, quod eum impediatur ab eorum omnium cognitione, si applicare se velit; non enim dicimus, quod actu semper omnia cognoscat, sed tantum, quod possit. Accedit circa materialia, quod ista per motus cælorum, & hominum custodiam, Angeli gubernent, adeoque cognoscant.

Non tamen cognoscunt hæc objecta eodem modo; nam DEUM naturaliter non cognoscunt, nisi abstractivè, & per creaturas; quia, ut dictum *tractatu de DEO n. 179.* visio intuitiva DEI nulli creaturæ potest esse naturalis. Reliqua autem objecta Angeli possunt cognoscere intuitivè, saltem existentia, vel præsentia: & quidditivè; quia de omnibus habent species proprias, & per has objecta conceptu proprio, prout in se sunt, cognoscunt, etiam Angelos superiores; quia etiam isti, utpote entia naturalia, atque finita, sunt objecta proportionata intellectui Angelico: quamvis fortè inferior non comprehendat superiorem, de quo fusè Suarez *de Angelis l. 2. c. 31. n. 10.*

68. Dico 2. Angeli possunt cognoscere præterita, & futura, præsentia, & distantia. Probatur. Ista cognoscunt etiam homines: ergo magis Angeli, qui habent species de his omnibus. Intellige autem futura necessaria, seu necessariam connexionem habentia cum causis naturalibus, quarum complexum, vim, & connexionem cum effectibus, Angeli comprehendunt; nam de futuris liberis infra agemus. Sic cognoscunt futuras eclipses solis, mutationes tempestatis &c. Hæc tamen futura, cum sint absolute à DEO impedibilia, cognoscunt naturaliter tantum certitudine physica: & quidem tunc tantum, si causæ non sint valde abstrusæ, & tempore non adeo longo concurrent; quod enim sciant Angeli, quot e. g. per annos mille cursuræ sint nubes, aut quot sint caluræ pluviarum, vel roris guttæ, negat Platellius. Quod autem objectum præteritum non amplius, & futurum nondum sit, non obest; quia influxus, præcisè intentionalis, non exigit præsentiam, vel existentiam causæ, ut patet in nostris cognitionibus: applicatio autem, ne scilicet dicatur dari actio in distans, fit per ipsam speciem intimè junctam potentia intellectivæ.

69. Dico 3. Angeli possunt cognoscere singularia, & universalia, plura confusè, vel etiam distinctè. Prob. Nos hæc omnia cognoscimus: ergo. Dein Angeli cognoscunt operationes alicujus certi hominis, e. g. sui clientis, gubernant singulos, loquuntur singularibus, movent singularia, hortantur ad singularia &c. ergo eadem cognoscunt. Ex eadem ratione cognoscunt multitudinem, seu plures ut plures, atque distinctè. Possunt etiam in quibusdam rebus facere universalia, præsertim in possibilibus; hæc enim, cum sint infinita, non possunt ab Angelis distinctè omnia cognosci; quia nulli creaturæ puræ concessum est, naturaliter infinita cognoscere: imò multi negant, talem cognitionem etiam Christo Domino supernaturaliter concedi potuisse. Possunt autem Angeli cognoscere singularia per species universales; si enim nos possumus uti speciebus nostris phantasticis, plura repræsen-